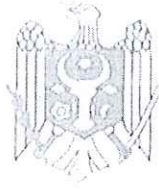

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
Sediul Central

Республика Молдова
Суд Бэлць
Центральное местонахождение

or. Bălți, str. Hotinului, 43
tel./fax: 0231-2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
e-mail: jba@justice.md

г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
тел./факс.: 0231 2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
электронная почта: jba@justice.md

W Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28, Chișinău

Copie: Donos Elena satul Chiștelnița r-nul Telenești
Copie: Donos Tudor satul Chiștelnița r-nul Telenești

Prin prezenta, Judecătoria Bălți, sediul Central Vă expediază spre examinare sesizarea depusă de către Donos Elena și Donos Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe dosarul nr. 10-175/2022.

Anexă: copia încheierii pe 3 file.
cererea excepției de neconstituționalitate pe 26 file.

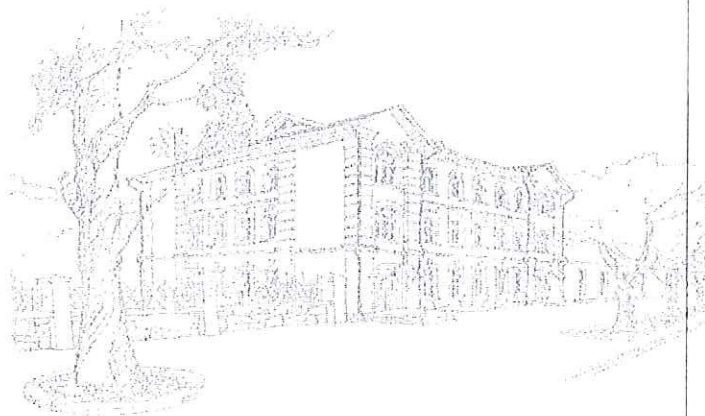
Judecător

ex: V. Ignatic

de MOROȘANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

*prezentată în conformitate cu art. 135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție și
în conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016*

A. Autor al excepției de neconstituționalitate

1. Nume: **Donos**
2. Prenume: **Tudor**

A.2. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: **Judecătoria Bălți(sediul central)**
2. Judecător/complet de judecată: **Judecătorul Vitalie Moroșan**
3. Adresa instanței de judecată: **or.Bălți, str.Hotinului 43**
4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: **(231)2-22-12; E-mail: jba@justice.md;**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

1. În Judecătoria Bălți(sediul central) se examinează plîngerea adresată de Donos Tudor judecătorului de instrucție în ordinea art.313 CPP(*judecător V.Moroșan*).

**CORESPUNDE
ORIGINALULUI**

Potrivit litigiului este contestată ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. 20220460163 adoptată la data de 21 octombrie 2022 de procurorul în Procuratura Anticorupție oficiul nord **Andrei Formusatii**.

3. Procuratura Anticorupție prin procesul penal nr. 20220460163, a cercetat sesizarea cu privire la presupuse infracțiuni comise de avocatul Nicolae Guminiuk, care a confecționat un mandat de avocat fără a fi împuternicit să emită acest mandat de avocat și acționând prin prisma art.70 alin.(7)pct.3) Cod de procedură penală a prezentat mandatul propriuzis instanței de judecată, preluându-și samovolnic competență în domeniul apărării, obținând ilegal calitatea de apărător în procesul penal de acuzare a lui Donos Tudor.

În consecință avocatul Nicolae Guminiuk a falsificat actul justiției fiind falsificat mecanismul asistenței juridice garantate de stat, cauzând daune dreptului la apărare și prezumției nevinovăției victimei, faptă comisă prin emiterea și utilizarea frauduloasă a unui mandat avocațional prin prisma art.70 alin.(7)pct.3) Cod de procedură penală.

4. Fapta seizată drept infracțiune s-a produs în felul următor:
Judecătoria Telenești în 2014 judeca o acuzație penală împotriva lui Donos Tudor. Inculpatul fiind suspendat din funcție, nu avea bani pentru ași alege un avocat. Instanța a solicitat printr-o încheiere judecătorească către Oficiul Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat să desemneze un avocat care acordă asistență juridică garată de stat.

La data de 02 decembrie 2014 în ședința de judecată s-a prezentat avocatul Nicolae Guminiuk titularul licenței de avocat nr.1682 din 17.06.2009, susținând că este avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, prezentând un mandat de avocat așa cum prevede art.70 alin.(7)pct.3) CPP. Mandatul fiind fictiv.

La data de 02 decembrie 2014 (în aceeași zi), inculpatul Donos Tudor, depune o cerere scrisă către instanță prin care solicită înlăturarea apărătorului N.Guminiuk, pe motivul că nu este avocat ce face parte din corpul avocaților care acordă asistență juridical garată de stat, cât și neîncrederea în avocatul Guminiuk (anexă copia cererii).

În cadrul ședinței de judecată, avocatul Nicolae Guminiuk a declarat: „Onorată instanță eu am fost impus să acord apărare”. Acest fapt a fost înscris în procesul-verbal a ședinței de judecată (a se vedea copia se anexează).

Peste aproximativ 2 ani de zile, cu o întârziere de timp enorm de mare, avocatul Nicolae Guminiuk depune o cerere către instanța de judecată cu următorul conținut:

„Prin prezenta vă aduc la cunoștință că CA N.Guminiuk încetează participarea în cadrul dosarului penal cu privire la inculparea lui Donos Tudor în lipsa contractului și deciziei Oficiului Teritorial Bălți al CNAJGS” (anexă fotocopia cererii). Anexând la cererea dată o informație eliberată de OT Bălți al CNAJGS prin care se confirmă că nu există decizie de desemnare a avocatului Guminiuk emisă în baza art.27 al Legii privind asistența juridică garantată de stat.

5. Ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. 20220460163 este cotestată, iar un motiv este că procurorul nu s-a expus asupra infracțiunii prevăzute de art.361 Cod penal (confecționarea/folosirea documentului oficial fals).

Prin document oficial fals la cazul dat se are în vedere mandatul avocatului, fiindcă în mandat avocatul Guminiuk indică că acționează în baza deciziei Oficiului Teritorial Bălți al CNAJGS, circumstanțe vădit false, combătute prin proba numită – Nota informativă emisă de Coordonatorul OT Bălți al CNAJGS Victor Grijuc către Directorul executiv CNAJGS Lilian Darii și în aliniatul 4 din Nota informativă a scris:

24

Este de menționat faptul, că avocatul Nicoale Guminiuk la acel moment nu avea încheiat contract cu oficiul privind acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat la cerere și respectiv nu putea fi emisă o decizie privind desemnarea.

6. Mandatul avocatului în cazul dat este un produs al presupusei infracțiuni, iar utilizarea lui s-a produs în cadrul unui proces penal, cu scop de a obține calitate de apărător.
- Documentele ce confirmă calitatea de apărător în procesul penal sînt prevăzute de art. 70 alin.(7) pct.3) CPP, care prevede:
- (7) Pentru confirmarea calității și imputernicirilor sale, apărătorul prezintă organului de urmărire penală sau instanței: 3) mandatul biroului de avocați sau un alt document ce îi confirmă imputernicirile.
7. Prin urmare, întru evitarea abuzului de drept la compartimentul obținerii frauduloase a calității de apărător în procesul penal, avocatul urmează să prezinte strict acele documente reglementate de art.70 alin.(7) pct.3) CPP.
- Iar instanța urmează să decidă asupra admiterii avocatului în calitate de apărător în procesul penal, reeșind din documentele prezentate de avocat pe care le confruntă cu art.70 alin.(7)pct.3) CPP, aceasta fiind o înfăptuire a justiției.
8. La caz prevederile art.70 alin.(7) pct.3) CPP în reglementarea actuală nu sunt în măsură de a atribui instanței competență clară și corectă, ca să combată un abuz de drept din partea unui avocat care urmărește obținerea frauduloasă a calității de apărător în procesul penal. Fiindcă art.70 alin.(7) pct.3) CPP este căzut în desuetudine.
9. În procesul penal nr. 20220460163, sunt aplicabile art.70 alin.(7) pct.3) CPP, fiindcă merge vorba de cercetarea faptei de obținere frauduloasă a calității de apărător în procesul penal faptă comisă de avocatul Nicolae Guminiuk prin care s-a cauzat prejudicii. Iar fapta cercetată prin procesul penal derivă din art.70 alin.(7) pct.3) CPP.
10. Prin sesizarea faptei date se invocă că a fost falsificat actul justiției printr-un mandat de avocat confecționat ilegal fiind falsificat actul justiției, rpin care s-au adus atingeri drepturilor garantate de art.21 și 26 din Constituție.
- Iar falsul actului justiției se datorează și din motivul că justiția nu s-a înfăptuit potrivit legii în vigoare ei potrivit legii căzute în desuetudine.
- În această cauză sunt incidente prevederile art.20;art.21; art.23; art. 26 și art.114 din Constituție.
11. Prevederile art.70 alin.(7) pct.3) CPP au mai constituit anterior obiect în fața Curții Constituționale însă sesizarea în cauză conține argumente noi.

C. Obiectul sesizării

12. Prezenta sesizare are ca scop controlul constituționalității a art. 70 alin.(7) pct.3) CPP, care prevede:
- (7) Pentru confirmarea calității și imputernicirilor sale, apărătorul prezintă organului de urmărire penală sau instanței: 3) mandatul biroului de avocați sau un alt document ce îi confirmă imputernicirile.
13. Excepția de neconstituționalitate se referă la contrarietatea art.70 alin.(7)pct.3) din CPP cu art.114 din Constituție coraborat cu art.20; art.21; art.23 și art.26 alin.(3) din Constituție.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor

**CORESPUNDE
ORIGINALULUI**

76
persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 114

Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Prevederi relevante ale Legii nr.1260 din 19.07.2002,,cu privire la avocatură”

Redacția 2010

Articolul 60. Organizarea activității de avocat

(1) [...]

(2) Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

(3) [...]

(4) [...]

(5) [...]

(6) [...]

Prevederi relevante ale Legii nr.1260 din 19.07.2002,,cu privire la avocatură”

Redacția pînă în 2010

Articolul 52. Organizarea activității de avocat

(1) [...]

(2) Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat eliberat de către biroul de avocați. În mandat se indică numele și prenumele avocatului, numele și prenumele clientului, numărul și data eliberării licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, numărul și data încheierii contractului de asistență juridică și volumul împuternicirilor sau informația despre participarea din oficiu.

(3) [...]

(4) [...]

(5) [...]

(6) [...]

(7) [...]

Prevederi relevante ale Legii nr.198 din 26.07.2007,,cu privire la asistența juridică garantată de stat ”

Articolul 27. Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate

(1)[...]

(2)[...]

**CORESPUNDE
ORIGINALULUI**

(3) Drepturile și obligațiile avocatului care acordă asistență juridică calificată se atestă prin decizie privind acordarea de asistență juridică, emisă în condițiile prezentei legi.

Prevederi relevante ale Hotărîrea Guvernului nr.158 din 28.02.2013 „cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar”

6. Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii:
- 1) pe recto se inserează:
 - a) [...];
 - b) [...];
 - c) [...];
 - d) [...];
 - e) [...];
 - f) [...];
 - g) [...];
 - h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării;
 - i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării;
 - j) [...];

E. Argumentarea preținsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

14. Constituția RM prevede în articolul 114,- *Justiția se desfășoară în numele legii numai de instanțele judecătorești.*

Înfăptuirea justiției, în numele legii, are semnificația că actul de justiție izvorăște din normele legale, iar forța lui executorie derivă tot din lege.

Înfăptuirea justiției nu poate fi un act subiectiv *pro causa*, al judecătorului, ci unul obiectiv, imparțial, derivat din raportarea la lege a situației de fapt.

Abaterea de la această rigoare constituțională -- raportarea exclusivă la lege, bazată pe motive de subiectivitate, contravine statului de drept.

15. Altfel spus, înfăptuirea justiției în numele legii reprezintă un act de aplicare a legii pentru soluționarea unui conflict de drepturi, interese, situații, ect., constituind un mijloc eficient de restabilire a ordinii de drept democratice și de eficientizare a normelor de drept substanțial. Datorită acestui fapt, hotărârea judecătorească -- desemnând tocmai rezultatul activității judiciare -- reprezintă fără îndoială, cel mai important act al justiției.

Înfăptuirea justiției în numele legii într-un limbaj obișnuit semnifică a face dreptate potrivit unei reguli acceptabile.

16. Desemnarea, înlocuirea apărătorului în procesul penal este un act al justiției și se finalizează cu o încheiere motivată.

Or justiția se desfășoară în numele legii iar legea la compartimentul dat este art.70 alin.(7) pct.3) din Codul de procedură penală, fapt expus de însăși Curtea Constituțională în §27 din DCC nr. 44 din 12.04.2022, sa statuat: „[...] Prin urmare, aspectele reglementate de articolul 70 alin. (7) pct. 3) din Codul de procedură penală, referitoare la admiterea apărătorului în proces, țin de competența organului de urmărire penală care desfășoară urmărirea penală și a instanței de judecată care judecă cauza penală (a se vedea, mutatis mutandis, DCC nr. 176 din 23 noiembrie 2021, § 23)”

Prin urmare procesul penal la compartimentul desemnarea, înlocuirea apărătorului în procesul penal, atunci la acest compartiment astăzi în Republica Moldova justiția se înfăptuește potrivit legii căzute în desuetudine, fiindcă art.70 alin.(7)pct.3) CPP, în redacția actuală este căzut în desuetudine.

Constituția consacră principiul potrivit căruia "Justiția se înfăptuește în numele legii", eliminând orice altă sursă care ar putea constitui un temei al arbitrariului sau al nedreptății.

Starea lucrurilor în procesul penal la compartimentul desemnarea/inlocuirea apărătorului este abătut din litera legii, fiindcă termenul de mandat al biroului de avocați ca document ce confirmă împuternicirile apărătorului, astăzi nu mai există.

Or articolul 114 din Constituție prin principiul „*Justiția se înfăptuește în numele legii*”, se are în vedere - în numele legii în vigoare, nu în numele legii căzută în desuetudine.

Prin înfăptuirea justiției în numele legii căzute în desuetudine se atentează la încrederea în justiție și este un indici negativ pentru statul de drept, fiindcă calitatea actului justiției bazat pe legea căzută în desuetudine nu exprimă și nu a exprimat niciodată adevăr.

17. În altă ordine de idei, potrivit art.74 alin.(1) din Legea nr.100 din 22.12.2017, „cu privire la actele normative”, (1) *Acțiunea actului normativ încetează dacă: a) actul este abrogat; b) actul este declarat neconstituțional sau, după caz, ilegal prin hotărâre definitivă a instanței competente; c) termenul de aplicare a actului a expirat; d) actul s-a consumat; e) actul a devenit desuet.*

Prin urmare indiferent ce circumstanță a intervenit din art.74 din Legea nr.100 din 22.12.2017, „cu privire la actele normative”, atunci se consideră că acțiunea actului normativ a încetat.

Odată cu încetarea acțiunii actului normativ, se poate presupune că legea nu mai există.

Odată ce art.70 alin.(7)pct.3) CPP a căzut în desuetudine reglementarea sa a încetat, fiind echivalentul inexistenței sale.

În astfel de împrejurări fiindcă justiția se înfăptuește în numele legii iar legea la compartimentul dat este art.70 alin.(7)pct.3) din Codul de procedură penală (§27 din DCC nr. 44 din 12.04.2022), iar art.70 alin.(7)pct.3) CPP a căzut în desuetudine încetându-și acțiunea, echivalentul ca și cum n-ar exista, atunci se poate afirma că justiția nu se înfăptuește în numele legii la compartimentul desemnarea apărătorului în procesul penal.

18. Astfel, în cauza Guțu v. Moldova, § 66 (Guțu v. Moldova nr. 20289/02, 7 iunie 2007): „...expresia „*prevăzută de lege*” nu presupune doar corespunderea cu legislația națională, dar, de asemenea, se referă la calitatea acelei legislații (a se vedea Half ord v. the United Kingdom, Reports 1997-III, p. 1017, § 49).

19. Desuetudinea unei legi, afectează grav calitatea ei, fiindcă prin reglementarea desuetă oferită de lege se derapează de la standartul urmărit prin scopul adoptării unei alte legi noi prin care se dezvoltă anumite prevederi constituționale.

20. La cazul dat se prezumă că art. 70 alin.(7)pct.3) CPP pe lângă faptul că contravine art. 114 din Constituție afectând calitatea actului justiției, atunci după calitatea lui cu efecte desuete nu corespunde și art.23 din Constituție.

Cum a căzut în desuetudine art.70 alin.(7)pct.3) CPP

7

2x

În anul 2002 cînd a fost adoptat Codul de procedură penală, atunci expresia „mandatul biroului de avocați”, din art.70 alin.(7) pct.3) CPP,- a fost transcrisă în CPP, fiind preluată din Legea nr.1260 din 19.07.2002,,cu privire la avocatură”.

Potrivit art.52 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002,,cu privire la avocatură”, Lege adoptată în 2002, era prevăzut atunci:

Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandatul eliberat de către biroul de avocați. În mandat se indică numărul licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și data eliberării acesteia.

Prin legea nr.102 din 28.05.2010, „pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, a fost modificat art.52 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002,,cu privire la avocatură”, obținînd următorul conținut:

„Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strică evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.”

Actualmente această prevedere se regăsește în art.60 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002,,cu privire la avocatură”.

Întru susținerea modificărilor art.52 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002,,cu privire la avocatură”, Ministerul Justiției a prezentat Parlamentului RM, **NOTA INFORMATIVA** la proiectul Legii nr.102 din 28.05.2010 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care potrivit pct.3 prevede:

Pct.3. Actele de reprezentare în instanța de judecată:

Un alt aspect al exercitării profesiei de avocat în care proiectul de modificare a intervenit esențial îl constituie actele de reprezentare în instanța de judecată.

În prezent mandatul, contractul și procura se utilizează neuniform în practică, iar reglementarea juridică nu este suficient de clară. Practica actuală de solicitare a procurilor pentru anumite acțiuni / reprezentări este lipsită de temei clar juridic și necesită reglementarea potrivită.

În primul rînd procura acordă reprezentantului doar o parte limitată din totalitatea împuternicirilor unui avocat. În al doilea rînd există riscul prestării unor servicii necalitative fără a exista vre-o răspundere pentru apărător/reprezentant.

Contractul de asistență juridică stabilește relațiile/raporturile dintre avocat și clientul ce decurg din prestarea serviciilor juridice, care poate conține clauze confidențiale, fapt ce exclude prezentarea acestuia în instanță. Respectiv, contractul de asistență juridică va constitui ca și în prezent acordul de voință al părților de a fi legate de conținutul acestuia.

Din acest motiv, actul valabil prin care avocatul își confirmă împuternicirile în instanța de judecată este mandatul. Conform art. 52 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură, mandatul se eliberează de către biroul de avocați. Existența birourilor individuale ne permite să deducem că avocatul de sine stătător își eliberează mandate de reprezentare în instanța judecătorească, fără existența unor mecanisme de evidență a acestor acte. În consecință, se propune a oferi mandatului un statut special și a-l recunoaște drept document de strică evidență cu însemne de protecție, serie și număr, precum și înregistrat și eliberat de către subdiviziunile teritoriale ale Biroului Național de Statistică și distribuit Baroului de avocați. Conținutul mandatului și modul de utilizare va fi aprobat de către Guvern.

Obiectivul poate fi atins prin operarea modificărilor la art. 52 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură. De asemenea, formularul tipizat al mandatului urmează a fi inclus în Nomenclatorul formularelor tipizate de documente primare cu regim special, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 406-XII din 23 decembrie 1997.

CORESPUNDE ORIGINALULUI

So

Prin urmare, potrivit modificărilor operate în art.52 alin.(2) al Legii cu privire la avocatură, modificări operate prin Legea nr.102 din 28.05.2010, *mandatul biroului de avocați* a fost exclus.

Prin urmare se observă o diferență a modului de confirmare a împuternicirilor avocatului, în timp:

perioada 2002-2010, prin *mandatul biroului de avocați*;

- 2010-prezent, prin *mandatul avocatului*.

Mandatul biroului de avocați nu este acelaș document ca și *mandatul avocatului*.

Diferența între documentele, *mandatul biroului de avocați* și *mandatul avocatului* este următoarea:

- *Mandatul biroului de avocați*- a fost un document, forma căreia a fost aprobată de Consiliul Baroului, potrivit art.35 alin.(1) lit.g) al Legii nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură” adoptată în 2002, potrivit căreia era prevăzut: Consiliul Baroului: g) *stabilește forma mandatului avocatului. În mandat se indică numărul licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și data eliberării acesteia* (art.52 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002).
- *Mandatul avocatului* - Potrivit art.60 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură”, după modificarea din 2010, „*Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.*”

În astfel de împrejurări, expresia „*mandatul biroului de avocați*” prevăzut în art.70 alin.(7) pct.3) CPP(redacția 2003), nu corespunde realităților contemporane, împrejurărilor noi stabilite prin lege, fiind depășit în timp acest document, ne mai utilizat, dispărut din circulație, fiindcă astăzi în Republica Moldova circulă prin lege *mandatul avocatului*.

La data de 22.12.2017 Republica Moldova, a adoptat Legea nr.100 din 22.12.2017, „cu privire la actele normative”.

Potrivit art.74 alin.(1) lit.e) al Legii nr.100 din 22.12.2017, „cu privire la actele normative”, *Acțiunea actului normativ încetează dacă: e) actul a devenit desuet.*

La baza acestei reglementări a stat NOTA INFORMATIVĂ a Ministerului Justiției la proiectul Legii cu privire la actele normative, Capitolul XVIII pct.50: *Desuetudinea unui act normativ presupune faptul că acest act normativ încetează a fi aplicat în practică. În acest caz, este vorba de acte normative care au fost total depășite de schimbările social-economice care au avut loc în societate, de faptul că stările de lucru ce au determinat necesitatea adoptării acestui act normativ au încetat să mai existe, astfel încât acțiunea lor nu mai are nici o justificare și nici nu mai poate fi susținută, fiind depășită de noile relații ale vieții. Drept urmare a faptului că statul nostru este la o etapă de tranziție, nu pot fi evitate și ignorate situațiile în care unele acte normative devin inaplicabile fără să fi fost abrogate, fiind depășite de timp. Astfel, a devenit strict necesară reglementarea acestui temei de încetare a acțiunii actului normativ.*

(Nota informativă accesibilă la linkul:

CORESPUNDE
ORIGINALULUI

22. Contrarietatea art.70 alin.(7)pct.3) CPP cu art.114 din Constituție constă, potrivit cărei legi se înfăptuește justiția în procesul penal la compartimentul desemnarea apărătorului în baza prezentării documentului ce confirmă împuternicirile, fiindcă persistă incertitudinea creată prin următoarele răspunsuri legale și concomitent contradictorii:
- a) Fie că justiția se înfăptuește potrivit art.70 alin.(7)pct.3) CPP care este căzut în desuetudine, în situația când apărătorul confirmă împuternicirile sale prin mandat al biroului de avocați, fiindcă această noțiune a documentului este prevăzută expres în art.70 alin.(7)pct.3) CPP(redacția 2002).
 - b) Fie că justiția se înfăptuește potrivit art.60 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002„cu privire la avocatură”(redacția 2010), în situația când apărătorul confirmă împuternicirile sale prin mandatul avocatului, conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern. Acest document nu este prevăzut în art.70 alin.(7) pct.3) CPP.
23. Instanța care înfăptuește justiția potrivit legii, în baza art.70 alin.(8) CPP(redacția 2002), nu admite apărătorul la procesul penal care nu a prezentat or mandatul avocatului(*document din 2010*) or mandatul biroului de avocați(*document din 2002*). Orșice soluție admisibilă vine în contradicție cu articolul 114,- *Justiția se înfăptuește în numele legii numai de instanțele judecătorești*. Fiindcă instanța dacă ar admite documentul mandatul avocatului, atunci această situație este contrară art.70 alin.(7)pct.3) CPP, iar dacă ar admite documentul mandatul biroului de avocați, atunci această situație nu mai este admisibilă în avocatură.
24. În aceste împrejurări expresia „**mandatul biroului de avocați**” prevăzut în art.70 alin.(7) pct.3) CPP(redacția 2002), vine în contradicție cu articolul 114 din Constituție,- *Justiția se înfăptuește în numele legii numai de instanțele judecătorești*.

Cu privire la sintagma legală „sau un alt document care îi confirmă împuternicirile” din art.70 alin.(7)pct.3) CPP(redacția 2002).

25. Potrivit art.60 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002„cu privire la avocatură” „*Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.*”

Potrivit Hotărîrii Guvernului nr.158/2013, este prevăzut că avocatul își confirmă împuternicirile prin mandat.

Prin urmare, care ar fi alt document decât **mandatul avocatului** prin care avocatul ar putea obține calitatea de apărător în procesul penal, ca să poată instanța în mod rezonabil să-și exercite competența de desemnare/inlocuire a apărătorului. Or justiția se înfăptuește potrivit legii, iar legea se referă la un singur document ce confirmă împuternicirile apărătorului și acest document este -- mandatul avocatului.

În aceste împrejurări expresia „sau un alt document care îi confirmă împuternicirile” prevăzut în art.70 alin.(7) pct.3) CPP(redacția 2002), vine în contradicție

CORESPUNDE
ORIGINALULUI

Fiindcă avocatul al cărui acțiuni sînt cercetate a emis mandat de avocat așa cum prevede art.60 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură” cu modificări în 2010.

Documentul **mandat de avocat**, nu este prevăzut art.70 alin.(7)pct.3) CPP, dar nici nu putea fi prevăzut, fiindcă art.70 alin.(7)pct.3) CPP a fost adoptat în 2002 iar mandatul de avocat a apărut în 2010 prin legea **nr.102 din 28.05.2010**, „pentru modificarea și completarea unor acte legislative”.

Prin urmare, autorul sesizării va obține satisfacția efectivă așa cum consacră art.20 din Constituție în prezentul proces penal, în care sînt investigate acțiunile unui avocat de obținere samovolnică a calității de apărător, în situația cînd acțiunile avocatului vor fi confruntate cu art.70 alin.(7)pct.3) CPP care sînt căzute în desuetudine și derapează de la reglementarea art.60 alin.(2) al Legii cu privire la avocatură.

Aplicabilitatea legii cu efect desuet într-un proces-penal afectează prin sine calitatea actului justiției, iar la caz principiul satisfacției efective. Totodată pune în incertitudine organul abilitat de a da apreciere faptei sesizate, fiindcă organul abilitat are două obțiuni de a confrunta fapta sesizată și fiecare obține promovează concluzie diferită:

- Fie că confruntă fapta sesizată cu art.60 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură care prevede documentul – mandat de avocat;
- Fie că confruntă fapta sesizată cu art.70 alin.(7)pct.3) CPP, care prevede documentul mandat al biroului de avocați;

Prin urmare art.70 alin.(7)pct.3) CPP produce ingerința în art.20 din Constituție.

Afectarea esența dreptului

38. Ingerința produsă concomitent în art.114 din Constituție, art.23 din Constituție și art.20 din Constituție.

Art.114 din Constituție prevede că: *Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.*

În acest sens se presupune că legea în baza căreia se înfăptuiește justiția trebuie să corespundă criteriilor clarității și calității, adică să fie conformă art.23 din Constituție.

Doar după ce legea corespunde cu art.23 din Constituție, instanța care înfăptuiește justiția potrivit legii, în sensul art.20 din Constituție poate oferi o satisfacție efectivă.

La cazul dat, Avocatul poporului(ombudsmanul) a constatat o problemă de tehnică legislativă a art.70 alin.(7)pct.3) din CPP și a emis propunerea nr.04-2/20-3177 din 17 decembrie 2021 în adresa Ministerului Justiției(*anexă copia*). La rîndul său Ministerul Justiției a emis răspunsul nr.03/5016 din 08 iunie 2022 prin care a recunoscut caracterul echivoc al art.70 alin.(7)pct.3) CPP(*anexă copia răspunsului*).

Prin urmare justiția la compartimentul desemnării/înlocuirii apărătorului în procesul penal, care prin prisma art.70 alin.(8) CPP se finalizează printr-o hotărîre motivată, atunci justiția se înfăptuiește în baza art.70 alin.(7)pct.3) CPP care este căzut în desuetudine, iar desuetudinea propriuzisă induce în eroare instanța.

În acest sens desuetudinea art.70 alin.(7)pct.3) CPP produce o ingerință gravă concomitent în art.114 din Constituție art.23 din Constituție și art.20 din Constituție.

La cazul din speță prin acțiunile ilegale a avocatului susținute de legea căzută în desuetudine s-a produs falsul actului justiției. Instanța din motivul calității legii a fost în imposibilitate să adopte o soluție corectă.

29.

Ingerința produsă în art.21 din Constituție.

Art.21 din Constituție, consacră: „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale”.

„Vinovăție dovedită în mod legal”, ca principiu constituțional, consacră faptul că cei ce instrumentează o cauză penală vor acționa în strictă conformitate cu legea.

În acest înțeles, vine textul art.24 alin.(1) din Codul de procedură penală, intitulat - *Principiul contradictorialității în procesul penal*, care prevede: *Urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane.*

Așadar, apărarea care se efectuează în cadrul procesului penal de către apărătorul-avocat, îi revine sarcina să acționeze în mod legal, de altfel se produce ingerința în prezumției nevinovăției.

Nu este suficient ca persoana-apărător să aibă comportamentul onest și legal în cadrul procesului penal, ci și legea din care derivă obținerea calității de apărător trebuie să-i asigure o activitate legală bazată pe buna practică a avocaturii ca organ independent.

Sintagma legală „*mandatul biroului de avocați*” din art.70 alin.(7)pct.3) CPP contravine principiului „*pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal*” din art.21 din Constituție.

Pentru a demonstra ingerința în principiul menționat se va descrie mai întîi procedura legală ca principiu constituțional, ca apoi să se evidențieze abaterea de la lege ce constituie ingerința în prezumția nevinovăției.

PROCEDURA LEGALĂ:

În cadrul procesului penal bănuitul, învinuitul, inculpatul, dispune de dreptul de a fi asistat de un apărător, art.17 alin.(3) CPP, - *Organul de urmărire penală și instanța sînt obligate să asigure bănuितului, învinuitului, inculpatului dreptul la asistență juridică calificată din partea unui apărător ales de el sau a unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, independent de aceste organe.*

Prevederi similare sînt dezvoltate clar prin art.64 alin.(1); art.64 alin.(2)pct.5); art. 66 alin.(1); art. 66 alin.(2)pct.5); art.104 alin.(1); art.282 alin.(1) din Codul de procedură penală. Toate aceste prevederi legale la care s-a făcut referire, reglementează că prezența apărătorului într-un proces penal de acuzație este obligatorie.

În continuare se va evidenția potrivit legii, cine este apărătorul:

Articolul 67 din Codul de procedură penală:

(2) În calitate de apărător în procesul penal pot participa:

1) avocatul;

2) alte persoane abilitate prin lege cu atribuții de apărător;

3) un avocat din străinătate în cazul în care acesta este asistat de o persoană indicată la pct.1).

(3) Persoanele indicate în alin.(2) capătă calitatea de apărător din momentul în care și-au asumat angajamentul de a apăra interesele persoanei în cauză cu consimțămîntul acesteia. Apărătorul, după ce și-a asumat angajamentul de a apăra, trebuie să anunțe despre aceasta organul de urmărire penală sau instanța.

(3¹) Avocatul care acordă asistență juridică garantată de stat dobîndește calitatea de apărător în momentul în care coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat emite decizie privind acordarea asistenței juridice

**CORESPUNDE
ORIGINALULUI**

calificate. Decizia privind acordarea asistenței juridice calificate se aduce la cunoștință, după caz, solicitantului, organului de urmărire penală sau instanței de judecată.

În concluzie, apărător în procesul penal este un avocat fie ales fie desemnat de Oficiul territorial al Consiliului pentru asistență juridical garantată de stat.

În continuare urmează de identificat prin ce documente se confirmă împuternicirile apărătorului:

Potrivit art.70 alin.(7)pct.3) din CPP, este prevăzut documentul numit -- „mandatul biroului de avocați”.

În linii generale, Mandatul potrivit art.1472 din Codul civil, - *Prin contractul de mandat o parte (mandant) împuternicește cealaltă parte (mandatar) de a o reprezenta la încheierea de acte juridice sau în alt mod de a afecta direct poziția juridică a mandantului în raport cu un terț, iar mandatarul, prin acceptarea mandatului, se obligă să acționeze în numele și pe contul mandantului.*

Iar în mod special „mandatul biroului de avocați”, astăzi nu găsim nici o lege ce să deslușească, sau să reglementeze acest document.

Pînă-n 2010, „mandatul biroului de avocați”, se regăsea în Legea cu privire la avocatură, în art.52 alin.(2) potrivit căreia: *Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat eliberat de către biroul de avocați.*

Tot în Legea cu privire la avocatură pînă-n 2010 se regăsea în art. 35 alin.(1) lit.i): *Consiliul Baroului: i) stabilește forma mandatului avocatului, care confirmă împuternicirile acestuia.*

Prin legea nr.102 din 28.05.2010, „pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, a fost modificat art.52 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură”, obținînd următorul conținut:

„Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.” Actualmente această prevedere se regăsește în art.60 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură”.

Observăm că „mandatul biroului de avocați” forma căruia era stabilită de Consiliul baroului a fost înlocuit în 2010 cu „mandatul avocatului” formă căruia se aprobă de Guvern.

În concluzie emiterea și utilizarea de către un avocat a documentului „mandatul biroului de avocați”, constituie faptă ilegală.

Apărătorul este o calitate dobîndită în temeiul legii. Documentul ce confirmă împuternicirile apărătorului, este reglementat tot de lege.

Principiului „*pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal*” din art.21 din Constituție, se referă că vinovăția individului va fi dovedită cu apărător care-și exercită activitatea în mod legal și își confirmă împuternicirile prin document prevăzut de lege.

Expresia „în mod legal” utilizată în art.21 din Constituție, se prezumă că activitatea de dovedire a vinovăției se desfășoară în baza unei legi în vigoare nu legi căzute în desuetudine.

„Mandatul biroului de avocați”- termen utilizat în art.70 alin.(7)pct.3) din CPP, este căzut în desuetudine, iar desuetudinea sa produce ingerința în expresia „în mod legal” utilizată în art.21 din Constituție, fiindcă calitatea de apărător în procesul penal nu se obține:

CORESPUNDE ORIGINALULUI

- „în mod legal” prin mandat cum prevede art.60 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură (redacția din 2010) ca să fie asigurată prezumția nevinovăției,
- ci se obține ilegal prin „Mandatul biroului de avocați” - termen utilizat în art.70 alin.(7) pct.3) din CPP căzut în desuetudine, prin care se încalcă prezumția nevinovăției.

Organele competente de desemnarea/inlocuirea/inlăturarea, apărătorului în procesul penal nu sunt în măsură să asigure legalitatea participării apărătorului așa cum este reglementat în art.70 alin.(8) CPP, devreme ce legea căzută în desuetudine reglementează o situație depășită, promovind ideea că calitatea de apărător se dobândește prin document numit „Mandatul biroului de avocați” - termen utilizat în art.70 alin.(7) pct.3) din CPP căzut în desuetudine.

30. Ingerința produsă în art.26 alin.(3) din Constituție.

Potrivit art. 26 alin.(3) din Constituție, este prevăzut: *În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.*

Prevederile constituționale operează cu cuvântul „asistat”.

Potrivit dex-online, cuvântul „asistat” semnifică: - *a fi de față; a sta lângă; a lua parte; a fi prezent.*

În acest sens doar *asistarea* avocatului în cadrul unui proces, în deplina noțiune a cuvântului „asistat” contravine jurisprudenței Curții Europene. Doar prin *asistarea* avocatului, atunci maniera dată e necorespunzătoare și prin sine nu reprezintă o apărare efectivă.

♦ In cazurile în care asistenta judiciară gratuită este necesară, articolul 6(1)(c) impune ca asistenta acordată de către avocat să fie efectivă; doar desemnarea formală nu este suficientă. CEDO a afirmat că simpla desemnare a unui avocat nu este suficientă pentru a demonstra că statul și-a îndeplinit obligațiile ce-i revin conform Convenției. Simpla desemnare a unui avocat nu reprezintă, prin ea însăși, asigurarea unei asistente judiciare efective (de exemplu Daud v. Portugal, 1988 sau Artico vs. Italy, 1980).

În acest sens prevederile constituționale au fost dezvoltate prin art.60 alin.(2) a Legii nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, potrivit căreia: *Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.*

Art.60 alin.(2) a Legii nr.1260 din 19.07.2002 „cu privire la avocatură”, operează cu cuvântul „împuternicire”.

Potrivit dex-online, cuvântul împuternicire semnifică: *Acțiunea de a împuternici și rezultatul ei; autorizare de a face ceva.*

Împuternicirea avocatului semnifică de al autoriza pe avocat cu drepturi și obligații concrete aplicabile în acțiune. Iar în procesul penal potrivit art.68 din CPP, avocatul are suficiente drepturi și obligații, numai dacă este împuternicit să le realizeze.

Comparând felul cum este utilizat în Constituție cuvântul „asistat” și cum este utilizat cuvântul „împuternicit” în Legea cu privire la avocatură, putem afirma cu certitudine că prevederile constituționale sunt dezvoltate pe larg prin Legea avocaturii și urmăresc scopul ca un avocat nu doar să asiste la un proces penal ci să aibă împuterniciri de exercitare efectivă a drepturilor prevăzute de art.68 CPP.

CORESPUNDE
ORIGINALULUI

12

Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern, acestea sînt prevederile art. 60 alin.(2) a Legii nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură”.

Astfel, documentul numit **mandatul avocatului** care este aprobat de Guvern, este unicul document care confirmă împuternicirile apărătorului în procesul penal prevăzute de art.68 CPP, alt document nu există. Doar prin acest document este consacrat dreptul la apărare prevăzut în art.26 alin.(3) din Constituție.

Însă **mandatul avocatului** a apărut în Republica Moldova în anul 2010 prin legea nr.102 din 28.05.2010, „pentru modificarea și completarea unor acte legislative”.

Starea lucrurilor pînă-n 2010 era alta, astfel:

art.52 alin.(2) al Legii nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură”, Lege adoptată în 2002, era prevăzut atunci:

Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandatul eliberat de către biroul de avocați. În mandat se indică numărul licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și data eliberării acesteia.

Iar art.35 alin.(1) lit.g) al Legii nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură” adoptată în 2002, potrivit căreia era prevăzut:

Consiliul Baroului: g) *stabilește forma mandatului avocatului. În mandat se indică numărul licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și data eliberării acesteia.*

Prin urmare observăm că Codul de procedură penală în art.70 alin.(7)pct.3), redă starea lucrurilor exact cum era prevăzută pînă-n 2010 în art.52 alin.(2) și art.35 alin.(1)lit.g) din Legea nr.1260 din 19.07.2002, „cu privire la avocatură”.

Cu alte cuvinte Codul de procedură penală utilizează termenul de mandat al biroului de avocați ca document ce confirmă împuternicirile, document exclus din circuit.

Potrivit art.2 alin.(1) și (4) din Codul de procedură penală prevede expres:

(1) *Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.*

(4) *Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.*

În astfel de împrejurări, aplicarea în procesul penal *mandatul de avocat* (document din 2010) în scopul substituirii *mandatului biroului de avocați* (document din 2002), fără ca documentul *mandatul de avocat* să fie inclus în Codul de procedură penală, constituie o abatere de la legalitatea procesului penal.

În concluzie, prevederile art.70 alin.(7)pct.3) din Codul de procedură penală au căzut în desuetudine și și-au încetat acțiunea. De aceea reglementarea lor actuală contravine art.26 alin.(3) din Constituție. Fiindcă prin documentul *mandatul biroului de avocați* s-au alt document ce confirmă împuternicirile apărătorului nu este în drept să-și exercite împuternicirile întru realizarea drepturilor și obligațiilor sale prevăzute de art.68 CPP.

CORESPUND
ORIGINALUL

Având în vedere că excepția de neconstituționalitate are și un efect reparatoriu, iar prin procesul penal se cercetează o faptă ilegală a avocatului, prin care a fost încălcat dreptul la apărare, atunci având în vedere că încălcarea dreptului la apărare s-a produs și din vina desuetudinii art.70 alin.(7)pct.3) CPP, se invocă pe această cale contrarietatea legii contestate cu art.26 alin.(3) din Constituție.

F. Lista documentelor relevante

1. Ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal nr. 20220460163
2. Cererea de înlăturare a avocatului Guminiuk
3. Procesul-verbal al ședinței de judecată unde este înscris adresarea avocatului că a fost impus să asigure apărare.
4. Cererea avocatului Guminiuk prin care refuză apărarea fiindcă nu este contractat și desemnat de CNAJGS.
5. Informația eliberată de OT Bălți al CNAJGS pe numele avocatului Guminiuk, prin care se confirmă că Oficiul Teritorial Bălți nu l-a desemnat apărător.
6. Concluziile Ministerului Justiției și Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.
7. Nota-informativă a Coordonatorului OT Bălți Grijuc Victor în care indică că nu a emis decizie de desemnare a avocatului Guminiuk, ci doar la apelat telefonic și i-a propus să asigure asistență juridică calificată.
8. Propunerea nr.04-2/20-3177 din 17 decembrie 2021 a avocatului poporului în adresa Ministerului Justiției.
9. Răspunsul nr.03/5016 din 08 iunie 2022 a Ministerului Justiției
10. Răspunsul nr.03/182 din 06 iunie 2022 a Ministerului Justiției
11. Scrisoarea avocatului poporului
12. Scrisoarea avocatului poporului
13. Scrisoarea ministerul justiției

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sânt exacte.

DONOS Tudor
Mun. Chișinău

23 februarie

2023

CORESPUNDE
ORIGINALULUI

ÎNCHEIERE

29 mai 2023

mun. Bălți

Judecătoria Bălți, sediul central
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Vitalie MOROȘANU
Grefier Viorica IGNATIUC
Cu participarea:
Procurorului Andrei FORMUSATII
examinând în ședință încheisă cauza inițiată la plângerea petiționarilor Donos Elena și Donos Tudor în ordinea art.313 CPP, -

A C O N S T A T A T:

La 17 noiembrie 2022 în adresa Judecătoriei Bălți (sediul central) a parvenit spre examinare cauza inițiată în baza plîngerii petenților Donos Elena și Donos Tudor în ordinea art. 313 CPP.

La data de 03 martie 2023, prin intermediul cancelariei, petiționarii Donos Elena și Donos Tudor au înaintat o sesizare cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, privind efectuarea controlului constituționalității asupra art.70 alin.(7) pct.3) CPP, în sensul corespunderii cu art. 135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova.

În motivarea cererii, petenții au invocat faptul că, pe rolul judecătoriei Bălți se află spre examinare plîngerea depusă în ordinea art. 313 CPP, pornită împotriva ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesul penal nr. 20220460163 adoptată de procurorul Procuraturii Anticorupție, oficiul Nord, Andrei Formusatii.

Potrivit conținutului sesizării și materialele procesului penal, sunt sesizate faptele ileg comise de avocatul Nicolai Gumeniuk în cadrul procesului penal de acuzare a cet. Donos Tudor, prin care i-au fost cauzate daune dreptului constituțional prezumăia nevinovăției și dreptului la apărare, prin falsificarea mecanismului asistenței juridice garantate de stat.

Suțin petenții faptul că, sesizarea faptei ce constituie infracțiune constă în aceea că, avocatul N.Gumeniuk, deținând licența de avocat nr. 1682 din 17.06.2009, încălcând grav prevederile art. 11 alin.(3); art.54 alin.(1) lit.b); art. 60 alin.(1) a Legii nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură: art.8 alin.(3) a Statutului profesiei de avocat nr. 302 din 08.11.2011 publicat în Monitorul Oficial nr.54-57 din 08.04.2011.

La caz, petentul face referire la faptul că, avocatul Gumeniuk Nicolai, în continuare, nu verifică la Oficiul Teritorial Bălți al CNAJGS dacă există vre-o decizie de desemnare în privința sa, prin care i-au fost atribuite drepturi și obligații procesuale așa cum precede art.27 alin.(3) din Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, art.67 alin.(3/1) Cod de procedură penală. Susține petentul că, astfel precede la falsificarea asistenței juridice garantate de stat, falsificînd actul justiției.

Invocă petenții că, obiceiul sesizării are ca scop controlul constituționalității a art.70 alin.(7) pct.3) CPP, care prevede: 7) pentru confirmarea calității și împuternicirilor sale, apărătorul prezintă organului de urmărire penală sau instituției: 3) mandatul biroului de avocați sau un alt document ce îi confirmă împuternicirile. Or, excepția de neconstituționalitatea se referă la contrarietatea art.70 pct.3) CPP cu art. 114 din Constituție coroborat cu art.20; art.21; art. 23 și art. 26 alin.(3) din Constituție.

Solicită sesizarea Curții Constituționale privind rezolvarea chestiunii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.70 alin.(7) pct.3) Codul de procedură penală.

În ședința de judecată petiționarii Donos Elena și Donos Tudor nu s-au prezentat, procedura de citare legală fiind respectată.

Procurorul Andrei Formusatii în ședința de judecată nu a obiectat asupra suspendării examinării cauzei contravenționale în vederea expunerii Curții Constituționale pe marginea sesizării propuse de petiționari.

Instanța, auzind părțile, examinând solicitarea petiționarilor Donos Elena și Donos Tudor, în coroborare cu prevederile Constituționale, procesuale, legale și a actelor normative ce vizează situația, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de petiționari, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) Cod de procedură penală, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale naționale.

Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Totodată, conform prevederilor art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform prevederilor art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității actelor juridice și asupra cazurilor excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice.

În conformitate cu art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Curtea Constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a hotărât că, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu.

De asemenea, Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate.

În circumstanțele descrise, având la bază sesizarea petiționarilor Donos Elena și Donos Tudor cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității, instanța de judecată, ținînd cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, fiind o lege organică, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de petiționari, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea înaintată de petiționarii Donos Elena și Donos Tudor.

În baza art. art. 39 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată,-

D I S P U N E:

A ridica excepția de neconstituționalitate a art.70 alin.(7) pct.3) Codul de procedură penală, în sensul corespunderii cu art. 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Se remite după competență Curții Constituționale, cauza inițiată în baza plîngerii depuse de către Donos Elena și Donos Tudor în ordinea art. 313 CPP.

Examinarea dosarului nr.10-175/2022 – plîngerea depusă de către Donos Elena și Donos Tudor în ordinea art. 313 CPP, se suspendă.

Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Bălți, pe durata suspendării procesului, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul central).

Președintele ședinței,
judecătorul

Vitalie MOROȘANU